

Bokmelding

Hans Hodne og
Helje Kringlebotn Sødal:
Å UNDERVISE OM RELIGION OG LIVSSYN
PÅ BARNETRINNET
2016 Cappelen Damm

Anmeldt av KARI FLORNES, 1. amanuensis emerita, RLE-seksjonen, Høgskolen i Bergen

INNLEDNING

Å undervise i faget KRLE er en stor og spennende utfordring for læreren. Kompetansemålene, slik de er nedfelt i Kunnskapsløftet (LK06), krever allerede på barnetrinnet kunnskap om skrifter, fortellinger, høytider, religionsutøvelse og estetikk i de fem obligatoriske religionene, kristendom, jødedom, islam, hinduisme, buddhisme, samt i livssynshumanismen. I boken «Å undervise om religion og livssyn på barnetrinnet» søker forfatterne Hans Hodne og Helje Kringlebotn Sødal å hjelpe læreren til å oppnå disse sentrale kompetansemålene i faget. Boken kan derfor vise seg å være nyttig både for lærere som underviser i KRLE og for studenter i lærerutdanningen i KRLE 1-7. Den sistnevnte gruppen er i ferd med å bygge opp sin profesjonelle og personlige kompetanse i faget. Boken kombinerer fag og fagdidaktikk og vil derfor kunne gi lærerskolestudenter et godt utgangspunkt for å bygge opp den kompetanse som de trenger for å skape gode undervisningsopplegg for elever på småskoletrinnet 1-4 og på mellomtrinnet 5-7. For alle som skal undervise på disse klassetrinnene, kan boken bli en grunnbok både

for kunnskapstilegnelse og for didaktisk refleksjon i faget.

BOKENS INNHOLD OG STRUKTUR

I innledningen av boken blir leseren presentert for det spesielle ved KRLE-faget, fagets mål og innhold. Denne innledningen er kort, knapt ti sider, men konsis. Det pekes på de spesielle utfordringene i faget der læreren både skal legge til rette for læring og gi elevene et innenfra- og et utenfra-perspektiv i forhold til religioner og livssyn. Dette kravet er nedfelt i læreplanen, og forfatterne klarer å gjennomføre dette perspektivet i alle de seks kapitlene boken består av. Innledningen tar også for seg læreplanens formålsbeskrivelser og de mange kompetansemålene knyttet til fagets ulike komponenter. Kristendommen har, ut fra sin særstilling i faget, fått et eget avsnitt i forhold til kompetansemålene, mens de andre religionene behandles under ett. Et sentralt krav i læreplanen er at alle religioner og livssyn skal behandles kvalitativt likt. Hodne og Kringlebotn Sødal tar dette på alvor ved å lage en fremstilling som følger den samme strukturen i presentasjonen av alle de fem religionene samt av livssynshumanismen. Hvert av disse kapitlene begynner med en kort faktadel på en side og går deretter over til å fokusere på undervisningen. Ved dette grepet, at hvert kapittel er bygget opp etter samme mal, blir det en rød tråd i fremstillingen. For en lærerskolestudent som møter KRLE-faget for første gang, er dette et godt pedagogisk grep som både gir grunnleggende kunnskap og utfordrer til didaktisk reflek-

sjon. Leseren er nå klar til å gå dypere inn i de enkelte kunnskapsområdene som er beskrevet i læreplanen og som boken presenterer (se over).

En lærerstudent skal skaffe seg kunnskaper i faget, men også settes i stand til å reflektere didaktisk og deretter lage god undervisning på det enkelte klassetrinn. Målet med denne boken, slik forfatterne uttrykker det, er å gi faglige ressurser og inspirere til didaktiske refleksjoner slik at det kan skapes god KRLE-læring både blant KRLE-lærere i skolen og blant fremtidige KRLE-lærere i lærerutdanningen. Ettersom boken er helt ny, har den ikke vært utprøvd innenfor denne utdanningen, men flere lærerutdannere i KRLE har satt den på den obligatoriske pensumlisten for KRLE i GLU 1-7. Disse gir uttrykk for at boken dekker et tomrom ved at den ligger så tett på kompetansemålene i faget. Ved at boken kombinerer fag og didaktikk, kan studentene skaffe seg grunnleggende kunnskap, reflektere didaktisk og bli inspirert til å planlegge KRLE-timer i praksis. Hvert kapittel har en god og oppdatert litteraturliste som er nyttig for videre arbeid med og fordypning i de ulike emnene.

STUDENTERS TILBAKEMELDINGER

Etter å ha lest boken fikk jeg to godt kvalifiserte lærerstudenter til å lese den og gi meg noen tilbakemeldinger. Begge er i ferd med å avslutte sin lærerutdanning. De valgte GLU 1-7 med valgfag KRLE de to første årene av utdanningen og skrev bacheloroppgaver innenfor dette faget det tredje året. Videre har begge studentene, kvinne og mann, god erfaring fra KRLE-undervisning i skolen, både på småskoletrinnet og mellomtrinnet.

Begge studentene vurderer boken på en

positiv måte og ser på den som en grunnbok som de gjerne skulle hatt tilgang til tidligere i studiet. De mener at den kunne ha vært til stor hjelp i begynnelsen av lærerstudiet da de hadde liten kunnskap og var uerfarne i å undervise i KRLE. Ved at boken presenterer både kunnskap og didaktikk i tillegg til at den gjennomgående ligger tett på kompetansemålene i faget, dekker den et bredt område som tidligere ikke har vært holdt sammen på denne inkluderende måten. Det er alltid en utfordring å bygge bro mellom teori og praksis. Forfatterne av denne boken viser at de har lyktes med et slikt prosjekt. Leserne, kommende KRLE-lærere, får både faglig og didaktisk innsikt og blir motivert til å skape god undervisning i de mange emnene som Kunnskapsløftet krever at en KRLE-lærer skal kunne presentere. I lærerutdanningen er utfordringen å inspirere studentene til å lære, tilegne seg den nødvendige kunnskapen, men også hele tiden reflektere over hvordan denne kunnskapen kan formidles til elever på ulike klassetrinn. Lærerstudenten må lære, men også lære å undervise. Hodne og Kringlebotn Sødal har gjort et godt pedagogisk grep ved å fokusere på undervisning før de går over til å presentere de obligatoriske emnene som det skal undervises i. Dette gir inspirasjon til å la didaktisk refleksjon følge hele prosessen med kunnskapstilegnelse og kompetanseoppbygging.

Kommende KRLE-lærere trenger å få hjelp til å bygge opp sin profesjonelle identitet. Mine informanter som hører til denne gruppen, ga uttrykk for at *Å undervise om religion og livssyn på barnetrinnet* er en bok som hjelper dem med denne oppgaven. De ser at de vil kunne bruke boken som et godt hjelpemiddel i planleggingen

av gode KRLE-timer og mener at det er en bok som de vil ha god nytte av i forberedelsen av praksis i faget og som nyutdannede lærere. Bokens struktur som gjennomføres i presentasjonen av alle emnene, gir et godt grunnlag for komparative opplegg der leseren kan bli inspirert til å se på hva som er likt, det vi har felles, og det som er ulikt, hva som skiller oss. Ut fra dette perspektivet mener studentene at boken allerede i innledningen kunne ha fokusert noe mer på religion og religiøsitet.

En KRLE-lærer må øve seg opp til å oppdage og tolke religiøse spor i klasserommet blant elevene, men også innenfor kulturer og samfunn. Imidlertid er studentene enige om at denne boken gir et godt grunnlag for

å kunne utvikle en slik kompetanse, som de ser på som viktig for en god KRLE-lærer.

KONKLUSJON

Boken *Å undervise om religion og livssyn på barnetrinnet* av Hans Hodne og Helje Kringlebotn Sødal fremstår som et vellykket prosjekt for å kunne være en grunnbok for kommende KRLE-lærere i lærerutdanningen og for KRLE-lærere på barnetrinnet. Forfatterne klarer på en overbevisende måte å bygge bro mellom teori og praksis. Boken vil derfor kunne gi inspirasjon og god hjelp til KRLE-undervisningen. Den bør stå på pensumlisten til faget i lærerutdanningen som en grunnbok for alle som kvalifiserer seg til å undervise i dette spennende og utfordrende faget.